മാഗചാ അധ്യായ
പുഢചാ അധ്യായ

ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ

അനിരുദ്ധ-യുദ്ധസജ്ജാ -

ശ്രീഗർഗ ഉവാച -
അഥേന്ദ്രനീലസ്യ സുതോ മഹാബലോ
ഹ്യക്ഷൗഹിണീഭിസ്ത്രിഭിരേവ സംയുതഃ ..
യദൂന്വിജേതും സ്വപുരാദ്വിനിർഗതോ
പിതുശ്ച വാക്യാദ്ബഹുരോഷപൂരിതഃ ..1..
തമാഗതം വീക്ഷ്യ നൃപസ്യ പുത്രം
ശ്രീകൃഷ്ണപൗത്രസ്തു ധനുർഗൃഹീത്വാ ..
യുദ്ധം പ്രകർതും പ്രയയൗ സ ഏകോ
വൃത്രം വിജേതും ച യഥാ വിഡൗജാഃ ..2..
ഗത്വാനിരുദ്ധഃ സംഗ്രാമേ ശത്രൂണാമുപരി ത്വരമ് ..
മുമോച ബാണപടലാൻസർവേഷാം ത്രാസയന്മനഃ ..3..
തതശ്ച ദുദ്രുവുഃ സർവേ നീലകേതോശ്ച സൈനികാഃ ..
രണാദ്ഭീതാഃ സ്വശംഖം ച ദഘ്മൗ പ്രദ്യുമ്നനംദനഃ ..4..
പലായമാനാം സ്വാം സേനാം ദൃഷ്ട്വാ നീലധ്വജോ ബലീ ..
ചാപം ടംകാരയഞ്ഛീഘ്രമായയൗ രണമംഡലേ ..5..
സേനാം സ്വാം നോദയാമാസ പുനഃ സോഽപി
ധനുർജ്യയാ ..
ദ്വിഷാം മധ്യേഽനിരുദ്ധം തം ദൃഷ്ട്വാ നീലധ്വജോ ബലീ ..6..

ധനുഷ്ടംകാരയൻപ്രാപ്തോ ഹ്യക്ഷൗഹിണ്യാവൃതോ
രുഷാ ..
വിംശദ്ബാണൈർനീലകേതും പംചഭിഃ പംചഭീ രഥാൻ
..7..
അതാഡയദ്ഗജാംശ്ചൈവ തഥാ സതുരഗാന്നരാൻ ..
ഭൂമ്യാം നിപേതുസ്തേ സർവേ സാംബബാണൈഃ
പ്രതാഡിതാഃ ..8..
ഗജോപരി ഗജാഃ കേചിദ്രഥോപരി രഥാസ്തഥാ ..
ഹയോപരി ഹയാശ്ചൈവ നരോപരി നരാശ്ച വൈ ..9..
തത്ക്ഷണേനാപ്യഭൂദ്ഭൂമീ രുധിരൗഘപരിപ്ലുതാ ..
പതിതൈശ്ഛിന്നഭിന്നൈശ്ച ദ്വിപാശ്ച രഥപത്തിഭിഃ
..10..
തതഃ പ്രഭഗ്നം സ്വബലം വിലോക്യ
നീലധ്വജോ ഭൂപധനുർഗൃഹീത്വാ ..
ബാണാന്വിമുംചൻകില യാദവാനാം
ജേതും മനോ യസ്യ സ ചാഗമദ്വൈ ..11..
സ ഗത്വാ പ്രധനേ രാജന്ദശബാണൈ രുഷാന്വിതഃ ..
ചാപം സാംബസ്യ ചിച്ഛേദ പ്രേമ ദുർവചനൈരിവ ..12..
ചതുർഭിശ്ചതുരോ വാഹാന്ദ്വാഭ്യാം കേതും രഥം ശതൈഃ
..
ഏകേന ജഘ്നേ സൂതം സ ഇന്ദ്രനീലസുതോ ബലീ
..13..
ഏവം കൃത്വാ ച വിരഥം സാംബം വൈ നൃപനംദനഃ ..
പുനഃ സമാഗതാം തസ്യ സേനാം ബാണൈർജഘാന ഹ
..14..
അഥ നീലധ്വജസ്യാപി സേനാ സർവാ സമാഗതാ .
യാദവാനാം ബലം സംഖ്യേ ജഘാന നിശിതൈഃ ശരൈഃ
.. 15 ..
തതഃ സമഭവദ്യുദ്ധമുഭയോഃ സേനയോർമൃധേ ..

നിസ്ത്രിംശൈഃ
പരിഘൈർബാണൈർഗദാപരുഷശക്തിഭിഃ ..16..
സാംബോഽന്യം രഥമാരുഹ്യ സജ്ജം കൃത്വാ ധനുർദൃഢമ്
..
തദ്രഥം ചൂർണയാമാസ ശതബാണൈ രണേ ബലീ
..17..
സ ച്ഛിന്നധന്വാ വിരഥോ ഗദാമുദ്യമ്യ വേഗവാൻ ..
അഭ്യധാവദ്രണേ ക്രുദ്ധോ സാംബസ്യോപരി മാനദ ..18..
തദൈവ സാംബം സഹസാവതീര്യാഥ രഥാദ്ഗദാമ് ..
നീത്വാ നീലധ്വജസ്യാപി സംമുഖേ ഗതവാൻ രുഷാ ..19..
തതാഡ ഗദയാ സാംബമാഗതം വീക്ഷ്യ ഭൂപജഃ ..
ന ചചാല പ്രഹാരേണ മാലാഹതഗജോ യഥാ ..20..
തതഃ സാംബസ്തു ഗദയാ തതാഡ നൃപനന്ദനമ് ..
തത്പ്രഹാരേണ പതിതോ മൂർഛാം പ്രാപ്തോ രണേ
തു സഃ ..21..
സൈനികാ ദുദ്രുവുസ്തസ്യ ഹാഹാകാരം സമുച്ചരൻ ..
തതോ യുദ്ധായ സംക്രുദ്ധ ഇന്ദ്രനീലഃ സമാഗതഃ ..22..
സാകമക്ഷൗഹിണീഭ്യാം ച വിമുംചന്ധനുഷാ ശരാൻ ..
തമാഗതം വിലോക്യാഥ മധുഃ കൃഷ്ണസുതോ ബലോ
..23..
ധാനുഷ്കോ വിരഥം ചക്ര ഇന്ദ്രനീലം ശിലീമുഖൈഃ ..
സേനാം സമാഗതാം തസ്യ യുയുധാനോഽർജുനപ്രിയഃ
..24..
ശരൈർവിവ്യാധ സമരേ മൈത്രീം ദുർവചനൈരിവ ..
തതശ്ച യാദവൈർമുക്തോ നൃപോ മാഹിഷ്മതീം
യയൗ ..25..
ഗത്വാ പുര്യാം ച ദുഃഖാർതഃ സസ്മാര സ്വപതിം ശിവമ് ..
അഥ തസ്മൈ ശിവഃ സാക്ഷാദ്ദത്വാ ദർശനമുത്തമമ്
..26..

പപ്രച്ഛ സർവവൃത്താംതം ശ്രുത്വാ സ തു ന്യവേദയത് ..
ഇത്ഥം നിശമ്യ വചനം പ്രത്യാഹ പ്രമഥേശ്വരഃ ..27..
ശിവ ഉവാച -
ശോകം മാ കുരു രാജേംദ്ര മദ്വരോഽപി മൃഷാ ന ഹി ..
ദൈവദൈത്യനരാഃ സർവേ ത്വാ വിജേതും ന ച ക്ഷമാഃ
..28..
ഏതേ കൃഷ്ണസുതാ
രാജഞ്ഛ്രീകൃഷ്ണസ്യാംശസംഭവാഃ ..
ന ദേവാ യേ മഹാരാജ ന ദൈത്യാ ന ച മാനുഷാഃ ..29..
ഏതൈർവിനിർജിതസ്ത്വം തു ദുർമനാ ഭവ മാ നൃപ ..
അപരാധം തു കൃഷ്ണസ്യ കർതും നാർഹസി ഭൂപതേ
..30..
സമാഗതേഭ്യ ഏതേഭ്യസ്തസ്മാത്ത്വം വിധിനാ നൃപ ..
ശീഘ്രം പ്രയച്ഛ ഭദ്രം തേ ഹയമേധതുരംഗമമ് ..31..
ഇത്യുക്ത്വാംതർദധേ രുദ്രോ നൃപോ ജ്ഞാത്വാ
ജഗത്പതേഃ ..
മാഹാത്മ്യം ച മുദാ യുക്തോ ഗൃഹീത്വാ ക്രതുവാഹനമ്
..32..
നീലധ്വജേന സഹിതോ രത്നാന്യാദായ ഭൂരിശഃ ..
സ്വർണഭാരശതം ചൈവ മതംഗജസഹസ്രകമ് ..33..
നിയുതം ഘോടകാനാം ച ഹ്യാദായ സ്യംദനായുതമ് ..
യത്രാനിരുദ്ധഃ പ്രയയൗ നമസ്കർതും ജനൈർവൃതഃ
..34..
അനിരുദ്ധസ്യ നികടേ ഗത്വാ രാജാ വിധാനതഃ ..
സർവം നിവേദയാമാസ നത്വാ വചനമബ്രവീത് ..35..
ഇന്ദ്രനീല ഉവാച -
നമഃ കൃഷ്ണായ രാമായ പ്രദ്യുമ്നായ മഹാത്മനേ ..
നമോ നമോഽനിരുദ്ധായ സാത്വതാം പ്രവരായ ച ..36..
ആദേശോ ദീയതാം മഹ്യം കിം കരോമ്യസുരാർദന ..

അനിരുദ്ധസ്തു തം പ്രാഹ മയാ സഹ നൃപോത്തമ ..37..
ശത്രുഭ്യശ്ച മിത്രഹയം പാലയ ത്വം ഹി മാമകമ് ..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ തഥേത്യുക്ത്വാ നൃപോ നൃപ ..38..
നീലധ്വജായ രാജ്യം തു ദത്വാ ഗംതും മനോ ദധേ ..39..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ അനിരുദ്ധവിജയവർണനം നാമ പംചദശോഽധ്യായഃ ..15..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP